

**Urząd Marszałkowski
Województwa Kujawsko-Pomorskiego**

RAPORT DOSTĘPNOŚCI OBIEKTÓW

OBIEKT BEZ BARIER

Toruń, lipiec 2009 rok

Kryteria jakie powinien spełniać obiekt bez barier dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących.

Uwzględnienie wymagań osób z wadami wzroku polega z jednej strony na konsekwentnym stosowaniu zrozumiałej informacji i ostrzeganiu o zagrożeniach - niebezpieczeństwach, z drugiej zaś na wytyczaniu bezpiecznych dróg i eliminacji przeszkód znajdujących się na nich. W tym celu niezbędne jest:

- stosowanie prostych układów funkcjonalnie, opartych na wzorze prostokąta,
- oddziaływanie poprzez zmysł słuchu i dotyku,
- wprowadzenie jednolitego systemu zrozumiałej informacji kolorystycznej oraz czytelnej informacji piktogramowej i cyfrowej lub/i literowej.

Warunkiem akceptacji stosowanych rozwiązań, tak przez osoby z wadami wzroku jak i inne, jest znajomość i poszanowanie potrzeb i oczekiwań wszystkich.

Rozwiązania ułatwiające osobom niewidomym i słabo widzącym poruszanie się w obiektach.

- 1. Eliminacja przeszkód dolnych, górnych i bocznych znajdujących się w pasach ruchu (ciągach komunikacyjnych).**
- 2. Odpowiednia lokalizacja, oznakowanie i budowa elementów stałych i czasowych znajdujących się w przestrzeni użytkowej (schody i pochylnie).**
- 3. Stosowanie informacji dotykowej i kolorystycznej, piktogramów, napisów.**

Powszechnym i dobrze odbieranym przez osoby z dysfunkcją wzroku elementem służącym informacji o zmianie warunków i kierunku ruchu są nawierzchnie wykonane z różnych materiałów, o różnej fakturze, i kolorze.

Odpowiednio dobrane, na podstawie zasad oddziaływania barw na wzrok, kolory i kontrasty spełniają funkcję orientacyjną i ostrzegawczą.

W systemie informacji kolorystycznej przyjęto się, że:

- kolor biały - stosowany jest do prowadzenia poziomego (poręcze, pasy na jezdni, krawężniki),
- kolor pomarańczowy - stosowany jest do prowadzenia pionowego (poręcze wzdłuż schodów),
- kolor żółty - stosowany jest do ostrzegania o zmianie warunków ruchu na drodze (wejścia, przeszklone drzwi, podesty schodów itp.),

Ważną rolę informacyjną i ostrzegawczą pełnią też piktogramy i napisy, mapy plastyczne oraz oznaczenia wykonane pismem Braille'a.

Lokalizacja ich musi zapewniać łatwe ich odnalezienie, możliwość bezpośredniego do nich podejścia oraz odczytania przez ludzi słabo widzących, a także niewidomych, za pomocą dotyku. W związku z tym należy sytuować je przy głównych wejściach, wzdłuż głównych ciągów pieszych, w miejscach dobrze oświetlonych i w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu ruchu. Generalnie powinny one znajdować się na wysokości 1,4-1,6 m powyżej nawierzchni chodnika, podłogi itp. Tekst informacji powinien być przejrzysty. Litery, cyfry i znaki graficzne, które odczytywane są z bliska, winny mieć wysokość minimum 15 cm. Napisy odczytywane z dystansu muszą być odpowiednio większe. Litery, cyfry, a przede wszystkim symbole graficzne muszą być kolorowe i wypukłe.

Materiały służące do wykonania znaków muszą nadawać się do czytania za pomocą dotyku, nie mogą więc być szorstkie, ostre itp. Znaki winny być wykonywane z barwnych, rozpraszających światło materiałów o metalowej powierzchni. Materiał i oświetlenie znaków nie może powodować powstawania odbłasków i oślepiania. Pomiedzy tekstem (symbolem) znaku a jego tarczą (tłem) musi być zapewniony dobry kontrast.

Wskazane jest, aby napisy, znaki, kierunkowskazy były uzupełniane sygnałami dźwiękowymi i informacją słowną. Szczególnie istotne jest to w windach. Oznaczenia pięter na tablicach domofonów, w windzie itp. powinny być wypukłe.

4. Stosowanie informacji akustycznej

Winda z sygnalizacją dźwiękową i oznaczeniami Braille'a dla niewidomych

NAJWAŻNIEJSZE ZASADY TO:

1. Tablice informacyjne w obiektach użyteczności publicznej
  - podstawowe informacje sporządzone pismem punktowym na łatwo dostępnej tablicy,
  - umiejscowione w łatwo dostępnym, widocznym miejscu,
  - kontrastowe tło,
  - duży, wyraźny druk
  - tabliczki informacyjne na poszczególnych drzwiach z numeracją i nazwą wydziału – kontrast, wyczuwalny druk,
2. Przeszkłone drzwi z naklejką ostrzegawczą w kolorze żółtym,
3. Posadzki i ściany bez odbłasków,
4. Odpowiednie oświetlenie,
5. Ciągi komunikacyjne bez przeszkód (takich jak stojące reklamy, kwiaty itp.),
6. W windach oznaczenia pismem punktowym lub wypukłym, informacja głosowa, na którym poziomie winda się znajduje,
7. Życzliwość i wyrozumiałość personelu,
8. Skrzydła drzwiowe oznakowane w sposób widoczny i wykonane z materiałów zapewniających bezpieczeństwo użytkowników – w szczególności w przypadku stłuczenia wypełnienia skrzydła drzwi,

9. Stopnie schodów bez nosków i podcięć, o nawierzchni wykonanej z materiałów nie powodujących poślizgu lub zabezpieczonej taśmą antypoślizgową,
10. Nawierzchnię w zewnętrznych i wewnętrznych ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach noclegowych, sanitarnohigienicznych, rekreacji, rehabilitacji, żywienia, gabinetów lekarskich i innych pomieszczeniach ogólnego przeznaczenia oraz pochylni wewnętrznych i zewnętrznych wykonaną z materiałów nie powodujących poślizgu;
11. Rozwiązania techniczne dotyczące grzejników centralnego ogrzewania uniemożliwiające poparzenie.

WARUNKI DOSTĘPNOŚCI OBIEKTU DLA OSÓB Z DYSFUNKCJĄ WZROKU:

Podstawa prawna: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 230 poz.1694).

1. powierzchnia przed drzwiami wejściowymi pozbawiona odbojów, skrobaczek, wycieraczek lub innych urządzeń wystających ponad poziom wejścia do budynku lub wpuszczonych poniżej poziomu,
2. schody służące do pokonania wysokości większej niż 0,5 m, zaopatrzone w balustrady z wypełnieniem płaszczyzn pionowych od strony otwartej, zabezpieczającym przed wypadnięciem osób,
3. przy schodach obustronne poręcze przedłużone na początku i na końcu o 0,3 m, zakończone w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie.
4. nawierzchnie w zewnętrznych i wewnętrznych ciągach komunikacyjnych oraz pomieszczeniach ogólnego przeznaczenia wykonaną z materiałów niepowodujących poślizgu,
5. balustrady od strony przestrzeni otwartej z wypełnieniem płaszczyzn pionowych zabezpieczającym przed wypadnięciem osób,
6. posiada oznaczone piktogramami opisanymi pismem Braille'a drogi ewakuacyjne, drzwi, ciągi komunikacyjne poziome i pionowe, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, dojścia do poszczególnych pomieszczeń,
7. posiada oznaczone kolorystycznie oraz fakturą nawierzchni zmiany poziomów nawierzchni i kierunku ciągów komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych, w szczególności początku i zakończenia schodów w obrębie 0,3 m od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów,
8. posiada ściany, sufit i posadzki ciągów komunikacyjnych i pomieszczeń wykończone materiałami matowymi nie powodującymi olśnienia,
9. posiada listwy prowadzące na pionowych powierzchniach głównych ciągów komunikacyjnych umieszczone na wysokości 1—1,1 m, w odległości 0,03—0,04 m od ściany.

Kryteria, jakie powinien spełniać obiekt bez barier dostosowany do potrzeb osób z dysfunkcją narządu ruchu

Szczegółowe warunki techniczne zawarte są w **Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 poz. 690 ze zm.)**

Rozporządzenie to reguluje wszelkie aspekty związane z dostępnością obiektów, na które należy zwrócić uwagę, w szczególności w odniesieniu do:

1. Otoczenia zewnętrznego:

- wyznaczone miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych, ich szerokość i odległość od wejścia,
- wysokość krawężników na drodze prowadzącej do budynku,
- odpowiednie nachylenie, szerokość i długość pochylni związanych z budynkiem (dopuszczalne parametry określone są w § 71 ww. rozporządzenia),
- ilość stopni i wysokość progów,
- sposób otwierania drzwi i stopień siły jakiej należy użyć by je otworzyć,
- jeśli występuje odrębne dostosowane wejście do budynku, to jego odległość od wejścia głównego,
- W przypadku rozkładanej platformy przychodowej lub schodołazu - sposób ich obsługi lub powiadomienia przeszkolonego personelu o potrzebie ich użycia.

2. Wnętrza budynku - ogółem:

- dostęp do wyższych kondygnacji,
- zastosowany rodzaj posadzki (zalecana antypoślizgowa),
- szerokość korytarza oraz zamontowane poręcze w jego ciągu,
- szerokość drzwi (co najmniej 0,9 m),
- wysokość progów (nie może przekraczać 20 mm),
- w przypadku recepcji i kas – wysokość blatów, a w biurach - stolików umożliwiających wypełnienie dokumentacji,
- przestrzeń zapewniająca swobodę poruszania się osoby na wózku inwalidzkim,

- w przypadku widowni - ilość miejsc przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych oraz miejsce ich rozlokowania.

3. Pomieszczeń higienicznosanitarnych:

- szerokość drzwi oraz wysokość progów,
- przestrzeń zapewniająca swobodę poruszania się osoby na wózku inwalidzkim,
- zastosowanie poręczy i uchwytów,
- zastosowany rodzaj posadzki (zalecana antypoślizgowa),
- wejście bezpośrednio z drogi komunikacyjnej bez progów.

Kryteria, jakie powinien spełniać obiekt bez barier dostosowany do potrzeb osób niesłyszących oraz osób z niedosłuchem

1. Tablice informacyjne – co i gdzie się znajduje (na jakiej kondygnacji, nr pokoju) w obiektach użyteczności publicznej.
2. Tabliczki informacyjne z numeracją i nazwą na drzwiach obiektu.
3. Oznaczenie świetlne w windach informujące na którym poziomie winda się znajduje.
4. Instalacja alarmowa przeciwpożarowa ze świetlną sygnalizacją zagrożenia, zainstalowaną co najmniej w pokojach noclegowych.
5. W teatrach, operach, kinach urządzenia wzmacniające odbiór dźwięku (słuchawki) dla osób z niedosłuchem.
6. W obiektach, w których załatwia się sprawy przy okienku (banki, poczta itp.), wzmocnienie głosowe – głośniki również dla osób z niedosłuchem.
7. Życzliwość i wyrozumiałość personelu.
8. Wskazane byłoby, aby jedna z osób zatrudnionych w danym obiekcie posiadała umiejętność posługiwania się językiem migowym w stopniu podstawowym.

*

Raport dostępności skonsultowany został z Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Budowlanego.